

Gasbaten

Voor **De Nederlandsche Bank** onderzoeken Wierts en Schotten of de Nederlandse gasbaten worden gebruikt voor de consumptieve uitgaven van de overheid. Zij stellen dat de gasbaten binnen enkele decennia zullen opdrogen en dat deze daarom in een fonds gestopt zouden moeten worden, waarvan alleen het permanente rendement mag worden gebruikt voor de overheidsuitgaven. Wierts en Schotten vinden echter dat de gasbaten voor dertig procent worden gebruikt voor verlaging van de overheidsschuld en voor zeventig procent worden gebruikt voor lastenverlichting. De auteurs stellen dat de overheid zich meer moet laten leiden door het principe van vermogensbehoud en de gasbaten niet moet gebruiken voor tijdelijke overheidsuitgaven.

Wierts, P. en G. Schotten (2008) *De Nederlandse gasbaten en het begrotingsbeleid: theorie versus praktijk*. Amsterdam: De Nederlandsche Bank.

Rente

De **Rabobank** vraagt zich in zijn kwartaalbericht af waarom de kredietcrisis nog steeds gevolgen heeft voor de financiële markten. Een van de redenen die de Rabobank hiervoor noemt is dat de crisis niet alleen gevolgen heeft gehad voor de balansen van financiële instellingen, maar ook voor de manier waarop zij zakendoen. Volgens de Rabobank hebben banken de kredietverlening aan bedrijven sterk aan banden gelegd, waardoor in een aantal markten veel minder transacties hebben plaatsgevonden. Daarnaast voorspelt de Rabobank de rentebesluiten van de Europese Centrale Bank en stelt dat deze de rente het komende halfjaar ongewijzigd zal laten, omdat inflatieverwachtingen op dit moment nog boven de beleidsdoelstelling van twee procent liggen.

Rabobank (2008) *Economisch kwartaalbericht september 2008*. Utrecht: Rabobank.

Vrijtijdsverkeer

Jorritsma en Korteweg van het **Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid** onderzoeken de economische waarde van vrijetijdsverkeer. In totaal wordt er per jaar 5,8 miljard uur besteed aan verplaatsingen voor vrije tijd en hiermee beslaan de vrijetijdsverplaatsingen ongeveer veertig procent van de totale hoeveelheid verplaatsingen in Nederland. Binnen de vrijetijdsverplaatsingen vormt het bezoeken van familie en vrienden het belangrijkste motief met 39 procent van het aantal verplaatsingen. De gemiddelde reistijd voor een vrijetijdsverplaatsing bedraagt 25 minuten en daarmee 13,6 kilometer. Volgens Jorritsma en Korteweg is de waarde van het vrijetijdsverkeer in de auto 31 procent van de totale economische waarde die in het autoverkeer wordt gecreëerd.

Jorritsma, P. en J. Korteweg (2008) *Vrijtijdsverkeer in perspectief*. Den Haag: Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid.

Innovatie

Brunt *et al.* onderzoeken voor het **Centre for Economic Policy Research** hoe innovatie wordt beïnvloed door het uitreiken van prijzen, zoals de dertig miljoen dollar die Google uitlooft voor het landen van een robot op de maan. Dit doen zij op basis van prijzen die uitgegeven zijn door de *Royal Agricultural Society of England* tussen 1839 en 1939. De auteurs vinden dat prijzen een sterk effect op innovatie hebben en dat het meeste effect wordt bereikt door prijzen in de vorm van een prestigieuze medaille, veel meer dan als ze bestaan uit een geldbedrag. Brunt *et al.* stellen dat de administratieve kosten van het uitgeven van prijzen hoog kunnen zijn, maar worden opgeheven door de positieve effecten die innovatie heeft op de productie.

Brunt, L., J. Lerner en T. Nicholas (2008) *Inducement prizes and innovation* Centre for Economic Policy Research discussiepaper 6917.

Europa

Straathof *et al.* van het **Centraal Planbureau** onderzoeken de welvaartseffecten die de Europese interne markt voor Nederland heeft gehad. Zij stellen dat acht procent van de Nederlandse handel in goederen en vijf procent van de handel in diensten met Europese landen toegeschreven kan worden aan het bestaan van de interne markt. Volgens de auteurs verklaart de Europese interne markt ongeveer vier tot zes procent van het Nederlandse bbp en verwachten zij dat de toegevoegde waarde aan het Nederlandse bbp op lange termijn kan oplopen tot een bijdrage van zeventien procent.

Straathof, B., G.-J. Linders, A. Lejour en J. Möhlmann (2008) *The internal market and the Dutch economy*. CPB document 168.

Schoolverlaters

Het **Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt** onderzoekt de situatie van schoolverlaters met diploma gedurende anderhalf jaar na het voltooien van hun opleiding. Van het voortgezet onderwijs stroomt negentig procent door naar een vervolgopleiding en ervaart driekwart van deze doorstromers de aansluiting tussen de voor- en vervolgopleiding als redelijk tot goed. Volgens het ROA is vier procent van de schoolverlaters werkloos en blijft ongeveer zeven procent van de schoolverlaters met diploma na het behalen ervan vier maanden of langer werkloos. Deze intredewerkloosheid is het hoogst onder afgestudeerden in het hoger onderwijs. Van de schoolverlaters met een baan zou 78 procent de opleiding opnieuw gaan volgen, waarbij met name hbo'ers en wo'ers reageerden dat zij hun gekozen opleiding opnieuw zouden volgen.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (2008) *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2007*. Maastricht: ROA.

SINDS 1916

Zorg

Volgens Wong *et al.* van het **Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu** wordt vaak gezegd dat de uitgaven aan de gezondheidszorg met de vergrijzing onhoudbaar zouden worden, en de auteurs proberen dit beeld te nuanceren. Elk jaar wordt ongeveer tien procent van de Nederlandse bevolking in het ziekenhuis opgenomen en een klein deel van deze patiënten veroorzaakt hoge tot zeer hoge kosten. Hierdoor zijn ziekenhuiskosten erg scheef verdeeld over de bevolking, wat de solidariteit onder druk kan zetten. Wanneer echter over de levensloop wordt gemeten, is deze ongelijkheid volgens Wong *et al.* veel geringer, omdat de groep kleingebruikers elk jaar van samenstelling wisselt. In een periode van tien jaar heeft ongeveer de helft van de bevolking in het ziekenhuis gelegen. Ook stellen de auteurs dat een verhoging van de levensverwachting van mannen voor lagere zorglasten zorgt, omdat hierdoor meer oudere vrouwen een partner zullen houden, die voor hen kan zorgen.

Wong, A., G. Kommer en J. Polder (2008) *Levensloop en zorgkosten*. Den Haag: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

Huizenprijzen

Hilbers *et al.* van het **Internationaal Monetair Fonds** vergelijken de ontwikkeling van huizenprijzen in verschillende landen in Europa. Zij stellen dat in bepaalde groepen landen, waaronder Nederland, sprake is geweest van een significante groei in de huizenprijzen, terwijl deze is achtergebleven in andere landen, zoals Duitsland en Oostenrijk. Hilbers *et al.* verwonderen zich hierover, omdat zij stellen dat huizenprijzen internationaal juist meer gelijk zijn gaan bewegen. De auteurs vinden dat met name vraagafhankelijke factoren, zoals economische groei, een rol spelen bij de verschillen in huizenprijzen, terwijl demografische factoren insignificant bleken.

Hilbers, P., A. Hoffmaister, A. Banerji en H. Shi (2008) *House price developments in Europe: a comparison*. IMF working paper 08/211.

Nalevingskosten

EIM onderzoekt de nalevingskosten van wetgeving voor bedrijven in het eerste jaar na de oprichting ervan. Hiervoor kijkt EIM naar de administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten van wetgeving, zoals het naleven van veiligheidsvoorschriften, voor voorbeeldbedrijven in drie verschillende sectoren. De administratieve lasten bedragen drie tot vijf procent van de omzet, terwijl de totale nalevingskosten kunnen oplopen tot 5,5 à 22 procent van de omzet.

EIM (2008) *Nalevingskosten van wetgeving voor startende bedrijven*. Zoetermeer: EIM.

Financiële centra

Rose en Spiegel onderzoeken voor het **National Bureau of Economic Research** de relatie tussen de nabijheid van grote internationale financiële centra en de gevoeligheid van een land voor conjuncturele schommelingen. De auteurs stellen dat een grotere financiële integratie ervoor kan zorgen dat investeringen minder afhankelijk worden van de binnenlandse conjuncturele schommelingen. Om financiële integratie te meten, gaan Rose en Spiegel ervan uit dat een grotere fysieke afstand tussen financiële centra een minder grote integratie met financiële markten betekent. De resultaten van de auteurs suggereren een positieve relatie tussen de afstand tot financiële centra en de grootte van macro-economische fluctuaties, maar ze geven ook aan dat hun bevindingen niet overeind blijven wanneer de hogedinkomenslanden niet worden meegenomen in de analyse.

Rose, A. en M. Spiegel (2008) *International financial remoteness and macroeconomic volatility*. NBER working paper 14336.

Vacatures

Weidum van het **Centraal Bureau voor de Statistiek** meldt dat het aantal vacatures in het derde kwartaal van 2007 een recordaantal van 253.000 bereikte. Aan het eind van 2007 betrof het totale aantal vacatures nog 249.000, wat een stijging van 19.000 vacatures ten opzichte van eind 2006 betekende. De grootste stijging vond plaats in de industrie en bouwnijverheid, waar sprake was van een stijging van 6.000 vacatures ten opzichte van eind 2006. De stijging van het totale aantal vacatures is volgens Weidum vooral toe te schrijven aan de groei van vacatures bij grote bedrijven, die een vacaturestijging van 17.000 kenden. De tijd dat vacatures openstaan is tussen 2006 en 2007 toegenomen van 72 naar 79 dagen.

Weidum, J. (2008) *Aantal vacatures naar recordhoogte in 2007*. In: *Sociaaleconomische trends*. Centraal Bureau voor de Statistiek, 17-20.

Steden

Hooft en Koopman van **ECORYS** maken een overzicht van de concurrentiekracht van de verschillende economische regio's in Europa. Zij stellen dat grootstedelijke agglomeraties een belangrijke rol spelen bij het behalen van de Lissabon-doelstellingen, omdat het grootste deel van de economische activiteit daar plaatsvindt. Om te bepalen in welke mate deze grootstedelijke agglomeraties presteren, vergelijken Hooft en Koopman deze op twaalf indicatoren. Van de tien grootste Nederlandse steden, verwachten ze dat Utrecht tussen 2005 en 2011 het meest zal groeien, met een gemiddelde economische groei van meer dan drie procent. Groningen zal volgens de auteurs het minst groeien met een economische groei van minder dan anderhalf procent.

Hooft, T. en A. Koopman (2008) *Steden en regio's: beter wapenen tegen concurrenten!* Rotterdam: ECORYS.